

Kultur- och fritidsnämnden

Iréne Hededal
Förvaltningschef
iréne.hededal@ekero.se

**PM Kultur- och fritidsnämndens förslag till driftbudget
2022 med inriktning 2023-2024**

Dnr KFN 21/6

Sammanfattning

Förslag till kultur- och fritidsnämndens budget för år 2022 uppgår till brutto 91 mnkr och netto till 71,4 mnkr, år 2023 netto 87,4 mnkr och år 2024 netto 93,6 mnkr. Inom budgeterad ram återfinns förstärkningar på 100 tkr för ökat verksamhetsstöd, 500 tkr för ökad kostnad KOM-huset och 2 mnkr för uppstart av planering och arbete med badhuset inför öppnandet 2023. Kostnadsreduceringar återfinns 2022 då kostnader enbart räknats upp med 1% mot jämfört PKV 2,1% (prisindex kommunal verksamhet) Detta får en följd effekt för år 2023-2024 även om uppräknings sker enligt PKV dessa år.

Det är sannolikt att pandemin även under 2022 kommer att påverka både volymer och innehåll för såväl kommunala verksamheter som föreningsliv. För att nå en ekonomi i balans behöver planerade taxehöjningar för nyttjande av kommunens lokaler på sikt att ske, men förslaget är att avvakta under 2022 för att ge föreningslivet möjlighet till återhämtning. Beslutad säsongstaxa ska dock tillämpas. För åren 2023-2024 bör möjligheten till taxehöjning prövas.

Generellt sker en kompensation för prisökningar med 1% och för löneökningar med 2,2% för budgetår 2022.

Störst förändring återfinns inom enheten för idrotts- och fritidsanläggningar som kommer att ansvara för det nya badhuset. För 2022 höjs driftsbudgeten med 2 mkr för att bygga upp organisationen och från år 2023 och framåt tillförs ytterligare 10 mkr för 2023 och 3 mkr för 2024. Ökade driftskostnader för KOM-huset om 500 tkr har tillförts för 2022, och därefter sjunker beloppet till 350 tkr för åren 2023 och 2024 då intäkter förväntas öka och kostnader sjunka.

Ett omtag gällande kulturhuset i Ekerö ska göras i nära samarbete med stadsarkitekten och med utgångspunkt i den nya visionen för Ekerö centrum. Olika möjligheter och vägval ska presenteras under 2022.

Förvaltningens driftsbudget påverkas även av att ansvaret för ett antal kulturfastigheter överförs från tekniska nämnden, vilket regleras genom att även budgeten för internhyra förs över.

Risk i lagd budget utgörs främst av kostnadsökningar inom idrottsanläggningar som har behov av fortsatt upprustning av gymnastiksalar och kostnader i samband med drift av anläggningar. Utöver detta finns viss risk för minskade intäkter kopplade till pandemiläget som i nuläget är svåra att uppskatta. Tendensen är en viss ökning av andelen barn- och ungdomsverksamhet vilket är i linje med förvaltningens uppdrag, men det innebär minskade intäkter då denna målgrupp åtnjuter nolltaxa.

Driftsekonomiska effekter av föreslagen investeringsbudget finns omhändertagna i föreslagen driftsbudget.

1. Förslag driftbudget år 2022

1.1 Uppdrag och omfattning

Förslag till kultur- och fritidsnämndens budget för år 2022 uppgår till brutto 91 mnkr och netto till 71,4 mnkr, år 2023 netto 87,4 mnkr och år 2024 netto 93,6 mnkr. Inom budgeterad ram återfinns förstärkningar på 100 tkr för ökat verksamhetsstöd, 500 tkr för ökad kostnad KOM-huset och 2 mnkr för uppstart av planering och arbete med badhuset inför öppnandet 2023.

Verksamheterna får kompensation för löneökningar med 2,2% och prisökningar med 1%. Övriga effekter av prisökningar måste finansieras med andra kostnadsreduceringar och/eller intäktsförstärkningar.

Driftsekonomiska effekter av föreslagen investeringsbudget finns omhändertagna i föreslagen driftsbudget.

1.2 Prioriterad verksamhet och förändringar

Kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter har påverkats i hög omfattning av pandemin, både i form av minskade intäkter och i form av nya fritidsvanor. Flera av de åtgärder som planerades för att öka intäkter och minska kostnader har inte kunnat genomföras. Det handlar både om taxehöjningar som inte beslutats mot bakgrund av att även föreningarna drabbats hårt av pandemin och om utredningsarbete som inte kunnat genomföras med anledning av personalbrist på grund av sjukdom. Samtidigt har de egna verksamheterna

hittat nya arbetssätt och målgrupper med hjälp av digitala lösningar. Samma sak gäller för delar av föreningslivet som dels börjat ha viss verksamhet online och dels i större omfattning använder utemiljön för sin verksamhet. Sammantaget innebär detta att det är mindre tillförlitligt än vanligt att basera budget på föregående års ekonomiska utfall.

De ekonomiska förutsättningarna för de kommande åren visar på ett större behov av kostnadsreduceringar och intäktsförstärkningar för att Ekerö kommuns budget ska visa en balanserad ekonomi. Kostnadsreduceringar återfinns 2022 då kostnader enbart räknats upp med 1% mot jämfört PKV 2,1%(index kommunal verksamhet) Detta får en följd effekt för år 2023-2024 även om uppräknings sker enligt PKV dessa år.

I verksamhetsplan för 2022 beskrivs närmare vilka framflyttningar som görs under 2022 för att närma sig kultur- och fritidsnämndens mål och samtidigt leva upp till Ekeröalliansens plattform. Tillgänglighet till anläggningar och mötesplatser samt ökad dialog med föreningsliv och civilsamhälle är prioriterat.

Effekterna av pandemin förväntas avta under våren 2022 och förhoppningsvis återgår mycket av föreningsverksamheten till hur det såg ut 2019. Förhoppningen är att evenemang succesivt kan genomföras och att kunna återställa ersättningen 2022.

Satsning föreningsstöd +100 tkr

Kommunfullmäktiges beslut om att kultur- och fritidsnämnden tar över driftsansvar för idrottsanläggningar har inneburit ett annat fokus på driften av våra idrottsanläggningar. För att kunna finansiera detta långsiktigt måste nya arbetssätt och driftsformer undersökas. Driftsbudgeten ökar 2022 med 2 000 tkr för att bygga upp en organisation för det nya badhuset. Ökade driftskostnader för KOM-huset om 500 tkr har tillförts för 2022, och därefter sjunker beloppet till 350 tkr för åren 2023 och 2024 då intäkter förväntas öka och kostnader sjunka.

Ökad ersättning för drift: +2 500 tkr

Sammanfattning förändring driftsbudget 2022

Ökade ersättningar: + 2 600

- Föreningsstöd +100 tkr
- Drift anläggningar +2 500 tkr

1.3 Verksamhetens mål 2022

Nämnden styrs av kommunfullmäktiges övergripande mål samt kultur- och fritidsnämndens egna mål om en kultur- och fritidsverksamhet som är mångsidig, attraktiv och tillgänglig för medborgarna. Sex av de nio mål som fullmäktige lagt på kultur- och fritidsnämnden handlar om att främja ett aktivt föreningsliv samt ökat samarbete för ökad tillgänglighet till anläggningar.

Ekeröalliansens plattform

- Främja ett aktivt föreningsliv i kommunen
- Förbättra tillgängligheten till möteslokaler för pensionärer
- Främja och samarbeta med föreningslivet, ridklubbar och idrottsföreningar
- Behålla och utveckla området på och kring Skå flygfält (kommunens mark)
- Planera för fler idrottshallar
- Fortsätta utvecklingen av det gemensamma bokningssystemet till att omfatta alla typer av lokaler i kommunen
- Fortsätta utvecklingen av kulturhuset under mandatperioden
- Samarbete mellan föreningarna, kommunen, Riksidrottsförbundet, Stockholmsidrotten och allmänna arvsfonden vid anläggningsinvesteringar
- Tillsammans med markägare och ridsporten möjliggöra fler ridstigar i kommunen.

Utöver dessa nio mål kommer nämndens arbete även styras av målet;

- Invigning av badhuset under mandatperioden (ligger dock inte fördelat på kultur- och fritidsnämnden som specifikt mål)

Kultur- och fritidsnämndens egna övergripande mål för perioden 2019-2022

- Medborgarna ska ha tillgång till mångsidig, flexibel och attraktiv biblioteks- och kulturverksamhet.
- Ungdomar har tillgång till mötesplatser som svarar mot ungdomars behov.
- Medborgare, med fokus på barn och ungdomar, har tillgång till kulturell verksamhet av god kvalitet.
- Medborgarna, med fokus på barn och unga, har tillgång till ett brett utbud av idrott, friluftsliv och fysiska aktiviteter.
- Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer gör att dessa blir estetiskt tilltalade, ger medborgaren en upplevelse och väcker nyfikenhet.
- Kulturens övärld innebär att kulturmiljöerna är en tillgång för medborgarna och för kommunen som besöksmål.

Bedömningen är att nämnden med detta budgetförslag bidrar till måluppfyllelse. Det gäller inte minst det arbete som bedrivs i samverkan med civilsamhället om möjligheter att själva påverka sin fritid. Ett omtag behöver göras utifrån den nyligen antagna visionen för Ekerö

centrum. Flera mål gäller anläggningar och det kommer fordras stort arbete och ett annat förhållningssätt till drift och genomförande för att förverkliga dem.

Biblioteket ska bland annat arbeta med insatser för att öka den digitala kompetensen bland invånarna med särskilt fokus på äldre och nyanlända samt anpassa biblioteksrummet så att det bättre möter olika besöksgruppers behov.

Kulturskolan ska arbeta för att nå en bredare del av målgruppen samt ta fram en ungdomsstrategi som klargör hur verksamhetens ska utformas efter ungas behov och efterfrågan.

Ungdomsverksamheten ska öka medborgarinflytandet bland unga exempelvis genom att systematisera arbetet med ökat medborgarinflytande för unga i kommunens förvaltningar för att säkra att ungas perspektiv omhändertas i aktuella utvecklingsarbeten.

Som fortsättning och konkretisering av det idrottspolitiska programmet ska en handlingsplan tas fram i samverkan med civilsamhället.

Ett konstprogram för Sanduddens skola tas fram i bred samverkan och arbetet med konstnärlig gestaltning av Ekerö strandpromenad och badhuset genomförs i samverkan med Teknik- och exploateringsenheten och Fastighetsenheten inom Samhällsbyggnadsförvaltningen..

Samverkan för att utveckla Adelsö hembygdsgård som infocenter utvecklas med hjälp av stöd från Region Stockholm.

Ett omtag gällande kulturhuset i Ekerö ska göras i nära samarbete med stadsarkitekten och med utgångspunkt i den nya visionen för Ekerö centrum. Olika möjligheter och vägval ska presenteras under 2022.

Ansvaret för ett antal fastigheter flyttas över från Tekniska nämnden till kultur- och fritidsnämnden. Däribland finns Stockbygården som kommer att vara möjligt att boka även dagtid. Detta förväntas bli ett välkommet tillskott för föreningslivet, och möjliggör verksamhet som riktar sig till daglediga i olika åldrar.

Bibliotekets satsning på digitalisering och tillgängliggörande kan delvis finansieras med beviljade statsbidrag.

2. Förslag inriktning driftbudget åren 2023–2024

För 2023 uppgår föreslagen driftsbudget till 113,8 mnkr brutto med en bruttointäkt på 26,5 mnkr vilket ger en nettobudget på 87,4 mnkr. För år 2024 uppgår driftsbudgeten till 124,7 mkr brutto med en bruttointäkt på 31,1 mnkr vilket ger en nettobudget på 93,6 mnkr, se bilaga 1 och 2. Taxor och avgifter återfinns inom verksamheterna bibliotek, kulturskola och fritids- och idrottsanläggningar. Taxor och avgifter beräknas uppgå till 1,9 mnkr för båda åren.

Under 2022 kommer kostnader för hyra och städning av infocenter Hovgården i Adelsö hembygdsgård att kunna rymmas inom budget för projektet som fått stöd från Region Stockholm. För åren 2023-2024 ska kostnaden på 33 tkr per år samt städning delas med näringslivsenheten.

2.1 Effektivisera driftsformer

Inriktningen för nämndens verksamhet kommande två år fordrar ett annat perspektiv på effektivisering och besparing för att nämnden ska kunna leva upp till målen för verksamheten. För att kunna säkra kvalitén i kulturskola, bibliotek och fritidsgårdar kan inte ytterligare besparingar göras utan drastiska åtgärder som stängning och neddragning av verksamheter. Kommunen står också inför en expansion av bostadsbyggande med medföljande befolkningsökning och krav på utökning av fritid och kultur till kommuninvånarna för att Ekerö fortsatt ska vara en attraktiv kommun.

För att kunna upprätthålla servicenivå och svara upp mot befolkningsökningen samt se till att kvalitet på verksamhet och idrottsanläggningar bibehålls behöver kostnadsreduceringar övervägas.

Förvaltningen anser att driften av idrottsanläggningar kan bli mer kostnadseffektiv genom andra lösningar, som inte skulle försämra kultur och fritidsutbudet för medborgarna utan snarare ge möjlighet att följa med i utvecklingen bara genom att effektivisera driften. Under 2022 kommer frågan att utredas mer i detalj och förslag och effekter för en sådan lösning kommer att presenteras.

Driftsekonomiska effekter av föreslagen investeringsbudget är omhändertagen i föreslagen driftbudget. En eventuell risk för underskott vid för drift av simhall är i nuläget inte möjlig att bedöma

3. Riskbedömning och känslighetsanalys

Risk i lagd budget utgörs främst av kostnadsökningar inom idrottsanläggningar som har behov av fortsatt upprustning av gymnastiksalar och kostnader i samband med drift av anläggningar, När det gäller idrottsanläggningar bedöms risken som 0,3-0,5 mnkr per år under perioden. Risk finns att kostnad för konstkonsulter i större projekt som räknas som driftskostnad och inte läggs in i investeringsprojektet kan komma att överstiga budgeterat belopp. Risk finns att budgeterad driftskostnad för badhuset är underskattad. Utöver detta finns risker för minskade intäkter kopplade till fortsatt pandemi som i nuläget inte är möjliga att uppskatta.

4. Framåtblick

Fokus närmaste åren kommer att ligga på byggnation av nya idrottsanläggningar; färdigställande och inredning av badhus, samt två nya idrottshallar i anslutning till Sanduddens skola och nya Ekebyhovsskolan.

Kultur- och fritidsstaben kommer under 2022 undersöka effektiva driftsformer av idrottsanläggningar för att långsiktigt kunna säkra kvalitén och fortsatt utveckling i nämndens verksamheter. En översyn av taxor och avgifter kommer även att ske.

Bilaga 1. Resultatrapport

Bilaga 2. Förslag budget per verksamhet

Tabellbilaga 3. Förslag förändringar i budget

Textbilaga 3. Förslag förändringar i budget